

BESLUT
2016-12-12

Klagande

NN

Det överklagade beslutet

Centrala studiestödsnämndens
(CSN) beslut den 1 oktober 2016

Saken

Antal veckor med studiemedel på
eftergymnasial nivå

Nämndens beslut

Nämnden beslutar att det finns synnerliga skäl att bevilja NN studiemedel under ytterligare nio veckor på eftergymnasial nivå och att avslå överklagandet i övrigt. Det ankommer på CSN att pröva ärendet med denna förutsättning.

Nämndens beslut får enligt 6 kap. 11 § studiestödslagen inte överklagas.

Ärendet

NN ansökte om studiemedel för fortsatta studier på en kandidatutbildning i arkitektur vid ett lärosäte i Danmark under höstterminen 2016. I en komplettering till ansökan anförde NN i huvudsak följande. Hon har fått ett krav att uppvisa studieresultat från hösten 2015. Arkitektskolan har ett något annorlunda system än många andra högskoleutbildningar. De läser normalt inte flera enskilda kurser under terminerna, utan jobbar i projektform och får ett betyg efter varje termin. I slutet av varje termin har de en "kritik" alltså en redovisning av projektet och det är denna redovisning de får betyg på av externa censorer. Eftersom hon avbröt projektet mitt i på grund av hennes sambos död står hon utan betyg från denna termin. Hon förstår att det uppstår en märklig situation då hon är sjukskriven efter dödsfallet, men hela terminen blir ogiltig. Utöver det har hon nu en termin kvar av studierna, men har bara tre veckors studiemedel kvar att utnyttja vilket är väldigt olyckligt. Ett examensprojekt på skolan kräver normalt tio till tolv timmars arbete om dagen, inklusive många helger, och därför lämnas inga andra möjligheter att försörja sig på. Trots sambons död kom hon tillbaka till skolan efter tre månader och fick högsta betyg för hennes projekt under vårterminen 2016. Försättningen på det projektet utgör nu hennes examensarbete. Hon önskar dispens om ytterligare veckor för att kunna ta examen. Sambons dödsfall och det traumat att hon var vittne till den brutala olyckan och hans död anser hon vara synnerliga skäl, med tanke på att det var bortom hennes kontroll. NN hänvisade vidare till tidigare inskickade dokument i samband med hennes sjukskrivning hösten 2015.

CSN beviljade studiemedel för tre veckor, men avslog ansökan för de övriga veckorna och fastställde att NN därmed utnyttjat 240 veckor av maximalt 240 veckor med studiemedel för studier på eftergymnasial nivå. CSN bedömde att det inte finns synnerliga skäl att bevilja NN studiemedel i fler än 240 veckor för studier på eftergymnasial nivå. CSN angav vidare i beslutet att NN får studiemedel trots att hennes studieresultat inte räcker till, då CSN tagit hänsyn till de personliga skäl hon meddelat.

NN överklagade beslutet och yrkade att hon ska beviljas studiestöd i ytterligare 18 veckor, utöver de tre veckor som hon redan har fått beviljade, och åberopade i huvudsak följande omständigheter. Hennes sjukskrivning under höstterminen 2015, vecka 44 år 2015 – vecka 4 år 2016, innebar att terminens projektarbete inte kunde slutföras. Hon kunde heller inte tillgodoräknas några studiepoäng för terminen. Hennes examen blev därmed en termin försenad på grund av sjukskrivningen efter sambons död. Hon är i stort behov av studiemedel för att kunna studera under höstterminen 2016 och ta arkitektexamen. – NN hänvisade vidare till sin ansökan om studiemedel.

CSN överlämnade ärendet och upplyste om att CSN inte har funnit skäl att ändra beslutet.

NN har därefter kompletterat ärendet med en skrivelse från lärosätet i Danmark, varit det bland annat bekräftas att det inte är möjligt att tillgodose ECTS-poäng för en termin om den studerande varit ledig en del av terminen.

Efter att CSN beretts möjlighet att yttra sig i ärendet inkom CSN med ett yttrande och anförde bland annat följande. Med synnerliga skäl avses mycket speciella, synnerligen tungt vägande skäl. Lagmotiven talar t.ex. om förlängd studietid på grund av funktionshinder eller andra mycket speciella omständigheter. Vid tidpunkten när NN påbörjade sin arkitektutbildning, återstod 200 veckor att ansöka om studiemedel för studier på eftergymnasial nivå. Den arkitektutbildning som hon studerar omfattar fem år, vilket motsvarar 210 heltidsveckor. Det måste därför ha stått klart för NN redan när hon påbörjade sin utbildning, att hennes veckor med studiemedel på eftergymnasial nivå inte skulle räcka till för hela utbildningen. Av NN:s redogörelse samt det bifogade intyget framgår att hon, på grund av projektarbetets upplägg, inte kunnat erhålla några ECTS för höstterminen 2015, eftersom hon varit sjukskriven under en del av terminen och då inte haft rätt att avlägga examen. Den aktuella terminen omfattade 21 heltidsveckor, varav tolv veckor borträknats på grund av sjukdom. Under de inledande nio veckorna på höstterminen saknas en godkänd sjukperiod och NN har bedrivit heltidsstudier under perioden. Extra veckor med studiemedel kan beviljas på grund av synnerliga skäl om det föreligger synnerligen tungt vägande skäl som orsakat den förlängda studietiden. Eftersom CSN redan har räknat bort tolv veckor på grund av en godkänd sjukperiod återstår en försening under den aktuella terminen, motsvarande nio heltidsveckor. CSN:s bedömning är att de skäl som NN har åberopat är sådana synnerliga skäl som krävs för att bevilja henne ytterligare nio veckor med studiemedel på eftergymnasial nivå. CSN anser däremot att det inte föreligger synnerliga skäl att bevilja studiemedel för fler än de nio heltidsveckor som förseningen motsvarar. Överklagandet bör därmed delvis bifallas.

NN har fått tillfälle att inkomma med synpunkter med anledning av CSN:s yttrande.

Av handlingarna i ärendet framgår bland annat att NN studerat med studiemedel på kandidatutbildningen i Danmark sedan läsåret 2010/2011 och att hon dessförinnan beviljats studiemedel för fristående kurser i Sverige under 40 veckor läsåret 2009/2010. Det framgår vidare att totalt 31 veckor (19 veckor vårterminen 2014 och tolv veckor höstterminen 2015) har räknats bort från antalet utnyttjade veckor på grund av godkända sjukperioder.

Författningsbestämmelser

Enligt 3 kap. 8 § studiestödslagen (1999:1395) får studiemedel för studier på eftergymnasial nivå lämnas vid studier på heltid under sammanlagt högst 240 veckor. Om det finns synnerliga skäl får studiemedel, enligt samma bestämmelse, lämnas för längre tid.

Nämndens bedömning

NN har, som nämnts ovan, yrkat att hon ska beviljas studiemedel under ytterligare 18 veckor för att bli klar med studierna på den aktuella kandidatutbildningen i arkitektur. NN har i och med CSN:s beslut beviljats studiemedel i 240 veckor för studier eftergymnasial nivå. För att bevilja NN ytterligare veckor med studiemedel krävs, enligt 3 kap. 8 § studiemedelslagen, att det finns synnerliga skäl. Prövningen av vad som kan anses vara synnerliga skäl är mycket restriktiv. För att åberopade skäl ska kunna bedömas som synnerliga krävs således mycket speciella, synnerligen tungt vägande individuella omständigheter.

Nämnden konstaterar inledningsvis att NN, när hon påbörjade den aktuella femåriga utbildningen i Danmark, sedan tidigare hade förbrukat 40 veckor med studiemedel för studier på eftergymnasial nivå. Med hänsyn till att ett läsår i Danmark normalt omfattar 42 veckor bör det redan vid denna tidpunkt ha stått klart att hon inte kunde finansiera hela utbildningen med studiemedel.

NN har, som redovisats ovan, åberopat vissa personliga omständigheter som medfört att hon blivit sjukskriven under en del av höstterminen 2015 samt att sjukskrivningen, i kombination med studiernas upplägg, medfört en längre försening än sjukskrivningen omfattade. De åberopade omständigheterna om studiernas upplägg vinner, enligt nämndens mening, stöd av uppgifterna i intyget från lärosätet och har således påverkat henne på så sätt att studierna har blivit fördröjda en termin. Med hänsyn till att den aktuella terminen omfattade 21 veckor, och att NN har en av CSN godkänd sjukperiod om tolv veckor som har räknats bort från antalet utnyttjade veckor, återstår således en förseningen motsvarande nio veckor.

Enligt nämndens mening är de skäl som NN har åberopat beträffande den försening som uppstått efter hennes sjukskrivning, på grund av studierna upplägg, sådana synnerliga skäl som krävs för att bevilja henne ytterligare nio veckor med

studiemedel på eftergymnasial nivå. Vad härefter avser de ytterligare nio veckor som NN har ansökt om studiemedel för, har det, enligt nämndens mening, inte framkommit sådana skäl. Överklagandet ska därför bifallas på sätt att NN ska beviljas studiemedel i ytterligare nio veckor.

Hans Göran Åhgren

Christina Sundström

Beslutet har fattats av Charlotte Waas, ordförande, Anita Enocksson, vice ordförande, Hans Göran Åhgren, direktör, samt ledamöterna Hans Eklund, Eva Gullfeldt och Kristina Salenstedt Linder

Föredragande: Christina Sundström

Kopia till CSN